

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum sit maxima virtutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

aurum & summa delectatio, non. Et hic multa inculcat. Inquit secundo, qd exemplum de iustitia quod remanet in patria non respectu empionum &c. sed quo ad hoc, quod esse subditum Deo, non valet: qm est una species iustitiae, cuius actus est esse subditum Deo. Nulla autem est patientia, cuius actus sit illa fruitio, q est i patria.

ARTICVLVS III. Vtrum patientia sit potissima virtutum.

AD SECVNDVM sic procedi tur. Vt q patientia sit potissima virtutu. Id enim quod est perfectum, est potissimum in vnoquoque genere: sed patientia habet opus perfectum, vt dicitur Iacobi i. ergo patientia est potissima virtutum.

Prat. Oes virtutes ad bonu aia ordinantur: sed hoc seipue vt pertinet ad patientiam. df enim Luc. 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras. ergo patientia est maxima virtutu.

Prer. Illud quod est conferuatum, & causa aliorum; vt

Quarum dubium est rursus de iustitia, quod dicitur patientia est perfectior quam iustitia, que est ad proximum. Probat. Melius est esse patientem, & carere iustitia, quam esse iustum, & carere patientia. ergo. Probat. assumptu: quia patiens no iustus, est dispositus ad iustitiam, ad mansuetudine, & oem honesta coactione. Qui vero est iustus & non patiens, no est dispositus ad patientiam, cum iusti iusti sint in aduersis impatiensissimi. Secundo, q iustus non patiens non est dispositus ad illam virtute secundum gradum perfectioritatis, nisi primo inclinetur ad actum patientiae: sed patiens sine iustitia est dispositus ad omnem virtute em gradum perfectioritatis. igitur.

Quicumque dubium est in responsione ad primum circa gloriosius. Patientia opus perfectum habet, no simpliciter, sed i aduersorum toleratione. Dupliciter siquidem hoc impugnat.

Primò, Ordine passionum in litera ex aduersis, s. primo tristitia, inde ira, inde odium, inde iustitia, seu iniustum nocentium. Nam cum ira sit appetitus vindictae, ac per hoc iniusti nocentium, ira sine quocunque medio fertur in iniustum nocentium. Secundo, ex hac solutione probat excellentiam patientiae. Multo difficilius est recte se habere circa aduersa in tota vita humana, quam circa prospera: sed in aduersis tolerandis patientia est perfectior, vt ipse Th. dicit. ergo. Probat. maior, tum quia aduersa multo frequentius contingunt quam prospera, qm & in ipsis prosperis multa aduersa committuntur. Minor probatur tum ex ipso Thoma: tum quia habita patientia ex aduersis nec ira, nec odium, nec iniustum nocentium facit: habita vero iustitia, adhuc hie odium, ira, & tristitia. Habita quoque charitate, quantum est ex parte habitus, adhuc hie ira, & tristitia. Habita etiam mansuetudine, adhuc habetur tristitia. Et confirmatur: quia quicquid habet optimam perfectum, ita vt habens ipsum in nullo deficiat, est perfectissimum simpliciter: sed patientia est huius, vt patet auctoritate Iacobi. ergo.

Sextum dubium est in responsione ad 4m circa gl. illius, in patientia vestra possidebitis, quod. f. intelligitur per remotionem aduersitatum inquietantium possessionem anime. Possessio. m. importat quietum dominium. Contra, inquit Martinus, hanc solutionem arguitur similiter vt prius. Si aliqua virtus, et circa prospera, est perfectior patientia, sequitur q per patientiam non possidemus animas nostras. Probat. tur, quia carens virtute perfectiore non habet quietum dominium supra animam suam. Nulla ergo virtus est perfectior patientia.

Septimū dubium est in responsione ad tertium circa gl. illius dicit Greg. Patientia est radix, & custos omnium virtutu, non directe causando & promotendo, sed solum remouedo prohibens. Contra, inquit Martinus ibidem, volo q aliquis habeat patientiam perfectam, & notitiam agendorum, & careat omnia alia virtute. Tunc sic, talis recte ager in materia, cuius virtute non habet. ergo. Assumptum probatur, quia no peccabit in materia iustitiae, nisi aut odio, aut amore, aut aliqua simili passione: sed in huiusmodi semper interuenit non iustitiae aliquid malum vel in se, vel in alio. ergo. Et tandem dicit, q hoc i. respectu omnium aliarum virtutum a se habere radicaliter vel remouedo prohibens, vel effectiue causando, nulli alteri virtuti morali conuenit, & ideo patientia est ceteris virtutibus ad vitam humanam transigendam accommodatior. Multa quoque asert ad probandum excellentiam patientiae, que omitto, quoniam ex hac elucidatione omnia clara reddi puto.

Ad primum dubium df, q salum est antecedens assumptu ab arguente. Eodem siquidem modo respondendum est hic, sicut superius in sum est de fortitudine in principio tractatus huius. Vnde ad primam, secundam, & tertiam probationes illius dicitur, quod patientia per se primo moderatur tristitia in concupiscibili, & mediant hac moderatione constituit acquanmen, inclinat ad bonum, & firmat in bono. Arguens enim Secunda Secundae S. Thomae. SS 3 debere:

Hom. 85. in euang; non tenet ante mecum.

Greg. libr. 22. c. 1. Aug. c. 15. & 22. fo. 1.

Li. 2. c. 6. circa principia.

Super Questionis 136. Articulum secundum

Nat. iustitiam q multa occurrunt ex Martino dubia in q. 4. Primum est de comparatione iustitiae ad patientiam. contra hoc: quod ideo iustitia est perfectior patientia, quia iustitia constituit hominem in bono: patientia autem terat eorum contra impedienda boni. Arguit q sic. Patientia non tm impedit ea que a bono retrahunt, sed etiam constituit animum i bono principaliter, propterea, & per se, ergo. Antecedens probatur. Primò, quia patientia constituit hominem in equanimitate, que est bonum magnum. Secundo, quia patientia inclinat hominem ad sequelam recte rationis: hoc autem est bonum. ergo. Tertio, quia huiusmodi virtutes firmant animum in bono: propter quod subimus pericula, sustinemus tristitia &c.

Quaro arguitur, quod illa propositio, Omnis virtus constituit animum in bono, excellentior est virtutibus tollentibus impedienda boni, non est vniuersaliter vera, tum quia tollere impedienda magnorum bonorum est multo melius quam constituit in paruis bonis: tum quia fortitudo excellit affabilitatem, eutrapeliam, & veritatem, que tamen constitunt animum in bono communicationis humane: & similiter potest argui de mansuetudine respectu eandem.

Secundum dubiu est de comparatione fortitudinis ad patientiam, q non ideo fortitudo est excellentior patientia, quia tollit maiora impedienda. f. pericula mortis: quia patientia firmat animum contra pericula mortis cum incumbunt. Quod probatur dupliciter. Primò, quia pericula mortis sunt iter ad aduersa. Secundo, quia hoc dicit expresse Thomas in art. 4. q. de patientia. & hoc supposito, multiplicat tot & tanta Martinus, que taceo: quia salum hoc supponit.

Tertium dubium est de comparatione temperantiae ad patientiam, quod. f. temperantia est fortior patientia. Probat. ur. Secundum Arist. difficilius est pugnare contra tristitias, quam contra delectationes: sed patientia contra tristitias, temperantia contra delectationes pugnat. ergo. Antecedens probatur, quia cruciatus, & comminationes & car: plus retrahunt a bono opere, quam delectationes & promissiones. Et confirmatur, quia omnium vulgata vox ac sententia est, quod timor malorum in constantem virum cadens excutit ab implementatione preceptorum. Concupiscentia autem, aut delectatio carnalis & ciborum &c. non excutit. Plus sunt igitur retrahunt a bono mala constantia, quam bona delectantia, cuius contrarium dicit hic Th. volens quod delectationes talis plus retrahunt a bono, quam tristitia aduersorum, que est patientia.

deberet probare, non quod patientia hæc det aliquo modo, sed quod principaliter, & immediate &c. constituat in bono, non mediante moderacione tristitie, sicut facit iustitia, & prudentia, quarum utraq; directè & primo constituunt boni & voluntatis & intellectus. Quarta aut obiectio, quæ est contra illâ yniuersalem, Virtus consti-

tuens in bono pstat virtute tollente impedimentum, excluditur dicendo, quod est vera ceteris paribus. & rursum est vera quo ad nobilitatè substantialem: ita q; patientia fm sui generis rone est ignobilior iustitia acquisita: quãuis tollat impedimenta maioris boni. i. supernaturalis. & rursus patientia absolutè ignobilior est iustitia infusa, quia cetera sunt paria & hæc iustitia constituit in bono gratuito. Patientia aut tollit boni gratuiti impedimenta tristitie. Nec est inueniens, q; veritas sit fm generis sui conditione hanc nobilior fortitudine, quæ in aliunde præminet veritati. De entrapelia autem, & asfiliabitate non oportet sollicitari: quia sunt circa delectaciones, & non directè constituunt hominem in bono, sed ponunt medium in passionibus, sicut patientia, & fortitudo.

¶ Ad secundum dubium dicitur, q; patientia, q; est specialis virtus, non est circa pericula mortis. & ad primam probationem negat, q; patientia, vt est virtus specialis, fit circa oia aduersa, quæ est patientia pars integralis fortitudinis. Et per hoc patet rñso ad secundum, q; id, qd author dicit in illa rñsione, quæ allegat arguens, declarat ibidem in rñsione ad vltimum, distinguendo de patientia parte integrali fortitudinis, & patientia speciali virtute: primæ attendendo mala mors, secundæ cetera mala. ¶ Ad tertium dubium de temperantia respectu patientiæ dicitur, q; si arguens bene aduertisset ordinem, qui ponitur in littera inter impedientia boni ronis, non dixisset ea, quæ dicit. Expreste namq; author ponit plus impedire mala mortis & cruciatu, quæ opponuntur bono corporis, quàm delectabilia fm tactum: & ideo præponitur fortitudo temperantiæ. Vnde quod iste obicit de tormentis, & cruciatu, non est contra authorem, nisi quis adeo rudis sit, vt putet timorem huiusmodi maiorum poni ab auctore in primo loco, & non tristitiâ eorundem: sed qm rudiu est, non meretur audiri. Est ergo mens authoris, q; quia bonum corporis naturaliter plus amatur q; bonum externum, ideo & timor, & tristitia maioris corporis maxime impediunt boni ronis. Quia aut delectabilia fm tactum naturaliter sunt nobis magis connaturalia, & sensibilia, ac percepta, quàm bona extrinseca, ideo cõter magis nati sumus impediri ab istis bonis, quàm a bonis alijs, & eorũ contrarijs, circa quæ est patientia. Vnde delectabilia fm tactum non præponuntur ab auctore in impediendo ronis boni omnibus aduersis, sed quibusdam, illis. i. quorum bona, q; tollunt, sunt minus connaturalia, sensibilia, & percepta. Vnde cum dicitur, q; difficile est pugare contra tristitias quàm contra delectaciones, verum est ceteris paribus: quia facilius est abijcere voluntaria, quàm nolita. Quæ enim nobis inuitis nos tangunt, non sunt in potestate nostra, sicut ea quæ volentibus nobis accidunt. Confat autè quod tristitia de nolito, delectatio de amato est & propter hanc rationem metus & tristitia excusant, & non delectatio: quia illa sunt de nolito, ista de volito: ac per hoc delectatio est in potestate nostra longe plusquam tristitia, & metus. Cum his fit, quod delectatio carnalium magis impedit ronis bonum, q; tristitia exteriorum bonorum, quãtũ est ex natura delectabilitatis, & tristitabilium. Quod dico, quæ accidens ex parte hominis auari, vel aliter dispositi continget oppositum: sed doctrina datur fm ea quæ sunt per se.

¶ Ad quartum dubium de comparatione patientiæ ad iustitiã

ad proximum dicitur, quod si virtutes possunt patiencia acquiri, de qua loquitur scriptura. Et tu proxime, etiam acquiram. Et sic patet, quod non est: qui melius est esse iustus, quam patientem. Et sic patet in hoc maxime commendari patientiam. Et quibus primò proccedit tristitia, quam moderatur patientia: secundò ira, quæ moderatur mansuetudo: tertio odium, quod tollit charitas: quarto insultum nocentium, quod prohibet iustitia. Tollere enim principium vniuersaliu quæ est perfectio. Nec tamen sequitur, si in hoc patientia est perfectior, quod sit perfectior simpliciter.

AD SECUNDVM dicitur, q; possessio importat quietum dominium: & ideo per patientiam dicitur homo suam animam possidere, inquam radice euellit passiones aduersitatum, quibus anima inquietatur. AD TERTIVM dicitur, q; patientia dicitur esse radix & cõsolium virtutum nõ quali directè eas cauando, & conseruando, sed solũ remouendo prohibe-

quia de facto loquitur, negandũ est quod tñ patientia, vt virtus impatiencia dicitur, est impatiencia: scilicet quis non oportet se pati, sed se ipsam, vt patet de his q; de conseruatione. ¶ Ad quintum dubium. Quia patientia dicitur dicitur quod id quod primo obicitur contra patientiam, nihil obstat. Nam non dicitur sanare prius odium, & deinde multum nocere oportet meditare, vt iste intelligat. Sed quæ greffus mali moris in animo molit ut necesse est, q; primo tristitia. Et præter quod patientia sita potest aliquis male se habere in aduersa habitus, q; ira cre, licet in ordinem, non in potestate venire ad odium. Ad id vero, quod dicitur de probandum patientie excellentiam, q; patientia intelligit omnia non aduersa: circa quæ non recedens est falsissimum: quia melius virtutibus liquas virtutes, iustitiam, magis amantem est patientiam. Si autem per prospera res illi quæ patientia, nihil valet consequentia inferre patientiam simpliciter ceteris virtutibus: quia patientia perfectior illis, quæ esse est circa patientiam, ergo est perfectior ceteris simpliciter. Et hæc ratio & in hoc, quia per se non potest patientia circa omnia aduersa, cum circa temperantiam, cula, sit fortitudo. Peccat & contra patientiam sola difficultate gradus, cum patientia sit in a. Ethic. q; est circa bonum, & contra patientiam bonum, quæ est difficilis. Quæ vero virtutes habentur illæ virtutes, quæ, manifeste patientiam non est verum, si seclouatur conseruatio, hoc est, quia habita patientia, non est virtus, sed iustitia non simpliciter, sed quædam est virtus, potest enim patientia sola patientiam habere proximum, & illi necesse est patientiam, vel tyrannide, seu libidine detentat. Quod vero contra dicit de charitate, quod patientia habitus, h' sine patientia, falsum est. Quæ patientia patientis est & probatur rone, quia patientia prius habitus rone præfert Deus, & patientiam contristantib; & propterea Apollolus patientiam contritantibus patientiam. Et ne hic occuparet patientiam, factis abundat falsissimum. Vnde dicitur Quicquid habet opus perfectum, tunc dicitur perfectus: est perfectissimum simpliciter, quia patientia est Deus. Illa enim maior, & c.

ad hunc modum non dicitur de patientia. Et sic patet, quod non est: qui melius est esse iustus, quam patientem. Et sic patet in hoc maxime commendari patientiam.

na perfectioni: habere namque opus perfectum sic ut nullo indigeat, solius Dei est. Ois enim creatura sic est perfecta, ut alio indigeat: & ideo ait Martinus corrigat maiorem, aut fatetur patientiam esse deitatem.

¶ Ad sextum dubium dicitur, quod quies animi, seu quietas sui possessio dupliciter intelligi potest. qd fit omnino perfecta: & haec non nisi per eternam beatitudinem, quae in patria erit, praestatur. Et de tali quiete possessione verum est, quod non habet quandiu deficit aliqua virtus maior nara haberi &c. sed talis quietas possessio non ponitur a Christo effectus patientiae in hac vita, sed in futura tm. Alio modo intelligitur, quod fit quietas in genere perturbabilium ut sic: & talis quietas possessio animae ponitur effectus patientiae. Nec exigit qd ipsa sit pfe ctissima virtus: qm cum hoc, qd est alia virtus ipsa perfectior, fiat qd habens ipsam, si careat illa alia, possideat suam animam quiete in genere perturbabilium, hoc est, ut homo fit imperturbabilis a multis contrariis virtutibus. Peccat quoque dicta obiectio in hoc, quod supponit virtutes non esse connexas, cum falsissimum esse constet hoc de patientia, quae est virtus gratia. Constat enim, omnes virtutes in se esse connexas: ac per hoc non admittitur, quod patiens careat illa virtute perfectione, cum habeat charitatem & ceteras virtutes.

ARTICVLVS III.
Vtrum patientia possit haberi sine gratia.

AD TERTIVM sic proceditur. Vt qd patientia possit haberi sine gratia. Id enim, ad quod ratio magis inclinat, magis potest implere rationalis creatura: sed magis est rationale qd aliquis patiatur mala propter bonum, qd propter malum: aliqui autem patiuntur mala propter malum ex propria virtute, sine auxilio gratiae. dicit enim Augustinus in libro de patientia, quod multa in laboribus & doloribus sustinent homines propter ea, quae vitiosae diligunt. ergo multo magis homo potest mala sustinere pp

na. ergo. Secundo, Possibile est quod aliquis sine gratia & charitate habeat habitum patientiae firmum & intentum ergo potest exire in actum sine charitate & gratia. & probatur manifeste, quia fides potest esse & exire in actum sine charitate ergo Tertio, Quia si aliquis habens habitum patientiae firmum & intentum, peccet mortaliter, & perdat charitatem, poterit nihilominus sine charitate exire in actum, ut patet, sicut ceteri habitus remanentes. ergo Quarto, Omnis creatura rationalis habens actualem iudicium, quo iudicat gratuita esse preferenda omnibus bonis naturalibus potest per fidem informem cum speciali auxilio Dei, sine charitate tamen, habere velle conformem ad eadem dictam. ergo. Assumptum patet, quia aliter voluntas non esset libera. Quinto, Multi gentiles habuerunt virtutem patientiae &c. Similiter multi pro bono sanitaris patitur incisiones &c. ergo. nec valet solutio Thomae in responsione argumentorum dicentis, quod bonum politicae virtutis commensuratum est naturae humanae: bonum autem gratiae est super naturale. Et similiter propter sanitatem pati, procedit ex amore naturali, patientia vero ex amore supernaturali. Cōmenturatio, inquit, boni amari ad naturam est omnino impertinens ad hoc, quod propter ipsum sine equanimiter mala toleranda, immo propria ratio huius tolerantiæ est amor huius boni: sed ad mortem sufficit cum libertate voluntatis iudicium rationis æquanimem cum auxilio Dei, sine charitate tamen. Contra. Quia sequeretur quod nullus in peccato mortali existens possit pati pro Christo: hoc est falsum, ut patet de hereticis, qui arbitrantur obsequium huius praestare Christo ergo. Nec valet, inquit, dicere quod fm veritatem non patiuntur pro Christo, quia sufficit, quod credant se pati pro Christo.

¶ Ad septimum dubium de glo. dicit Gregorius. dicit, qd casus incompositibilia continent. Nam impossibile est habere patientiam perfecte, & carere reliquis virtutibus. tum quia virtutes sunt connexae: tum quia charitas semper coniungitur patientiae, ut infra patebit. Admissa tñ conditionali s. Si patientia esset sine vlla alia virtute, responderet negando, qd patiens recte ageret in materia iustitiae, nisi forte per accidens. Sermo autem doctrinalis debet esse de his, quae per se inveniunt. & ad probationem, quia si non recte ager, hoc erit ex amore, vel odio. vel aliqua passione, in qua interuenit aliquid non iustitiae, dicit qd ex nulla passione, sed ex sola electione mali, iniustus facit, ut iniustus facit delectans de iniustitia, & nō pp aliud, ut patet ex 4. & 5. Eth.

¶ Ad illud vero quod subdit de excellentia patientiae, dicit qd iniustitia fm se totam multo excellentius ad oēs virtutes se habet: propter quia legalis iniustitia ad commune bonum omnes habet virtutes, omnis est virtus, omnes parit, omnibus imperat.

¶ Super Quaestione 136. Articulum tertium.

¶ Nar. 3. eiusdem q. dubia occurrunt multa ex Martino ubi supra q. 3. Primum circa illam probationem litterae, Illud bonum pp quod aliquis vult malum, est magis volitū & amatum, quam illud bonum cuius privatio ingerit dolorem, quae patienter toleramus. Contra: Patientia est respectu malorum simpliciter inevitabilium, non pp aliquid aliud volitum, sed quia deest æquanimiter tolerare. nō ergo patientia semper est propter bonum magis amatum. Et confirmatur, quia huius generis fuit patientia ipsius Iob. Et nescio, inquit, quomodo hoc patientiae genus a Beato Thoma praetermissum est.

¶ Ad idem praetermissum ad auctoritatem Aug. in littera, quae est fundamentum dictae propositionis, & dicit quod duplex est patientia, quaedam spontanea, & quo ad æquanimiter, & quo ad tolerationem: ita quod in possessione nostra est non tolerare mala, & perdere bonū, pro quo toleramus: & de tali loquitur Augustinus. ut insinuat per ly, Sponte suscipere quod cruciat. Quaedam verò est spontanea quidem quod ad æquanimiter, sed non quo ad tolerationem: quia velit nolit oportet illa mala pati & haec fuit in Iob. & de hac non loquitur Augustinus.

¶ Secundum dubium est circa illud, Quod patientia fm quod est virtus, non potest haberi sine charitate, & gratia gratuita faciente. Contra hoc arguit multipliciter. Primum, Aliquis actus patientiae potest esse bonus moraliter, & nō meritorius vite eter-

bonum, quod est vere patiente esse, praeter auxilium gratiae. ¶ 2 Præter. Aliqui non existentes in statu gratiae magis abhorrent mala vitiorum, quam corporalia mala. Vnde quidam gentilium, leguntur multa mala tolerasse. ne patriam proderent, aut aliquid aliud inhonestum committerent: sed hoc est vere patiente esse, ergo vtrq patientia possit haberi absq; auxilio gratiae. ¶ 3 Præter. Manifeste apparet, qd aliqui pp sanitatem corporis recuperanda gratia quaedam, & amara patiuntur: salus autem animae non est minus appetibilis qd sanitas corporis ergo pari ratione patientia animae potest aliquis multa mala sustinere, qd est vere patientem esse absque auxilio gratiae.

¶ 3 Præter. Manifeste apparet, qd aliqui pp sanitatem corporis recuperanda gratia quaedam, & amara patiuntur: salus autem animae non est minus appetibilis qd sanitas corporis ergo pari ratione patientia animae potest aliquis multa mala sustinere, qd est vere patientem esse absque auxilio gratiae.

¶ 3 Præter. Manifeste apparet, qd aliqui pp sanitatem corporis recuperanda gratia quaedam, & amara patiuntur: salus autem animae non est minus appetibilis qd sanitas corporis ergo pari ratione patientia animae potest aliquis multa mala sustinere, qd est vere patientem esse absque auxilio gratiae.

¶ Tertium dubium est contra rationem S. Th. in littera, Nullus eligit pati tristitiam propter se, sed eam horret fm se, sed solum propter finem magis amatum &c. Ad hanc, inquit, rationem, loquendo de patientia spontanea solum quod ad æquanimiter, respondeo distinguendo de fine, vel increato, & sic hoc est dubium, de quo alibi: vel creato, & tunc vel alio opere honesto, & sic nego vel quomodo libet, & sic concedo quod ille finis, pura, honestas, est magis amatus: sed quia non est finis extrinsecus operi patientiae, ideo nihil ad propositum.

¶ Quartum dubium est contra rationem Thomae in littera. s. qd aliquis praefert bonum gratiae omnibus naturalibus bonis, ex quorum amissione potest dolor causari, pertinet ad charitatem, hoc autem spectat ad patientiam. ergo. Ad hanc, inquit, rationem nego maiorem, & mino em. Dico enim quod habens fidem informem cum auxilio Dei & libertate voluntatis, potest praefere Deum omnibus bonis naturalibus & multo magis si habeat charitatem acquisitam, ad quam spectat diligere Deum super omnia. Minor quoque negata est, quia patiens pro Christo &c. non semper patitur privationem omnium bonorum naturalium: & ideo non potest concludi vniuersaliter, quod omnis patiens praefert Deum omnibus bonis naturalibus. Et confirmatur: quia sicut reperitur iustus in vno gradu & non in alio, ita & patiens, & reperti sunt multi, qui patienter sustinerunt carceres &c. sed non mortem. Quare &c.

¶ Ad primum dubium dicit primo fm veritatem, qd patientia semper patitur pp bonum extrinsecum magis amatum, quia pp amorem Dei, ut in hoc patet art. Iob siquidem, & quilibet patienter ferens inevitabilia propter celestem patriam, habet actum virtutis inevitabilia propter celestem patriam, habet actum virtutis patientiae, qui est non pati, sed faciendo de necessitate virtutem, æquanimiter & libenter sustinere aduersa, ut Dei voluntas impleatur. Vnde Iob dixit, Sicut Dño placuit ita factum est: fit nomen Dñi benedictum. Dicit secundo, qd si patientia poneretur virtus acquisita, ad huc saluaretur qd patientis pp bonū magis amatum vult pati: qm aliud est dicere pp bonum magis amatum, & aliud pp bonum extrinsecum ma-

Secunda Secundae S. Thomae. SS 4 gis